

Sąd Rejonowy .....

.....

.....

Powód:

Syndyk Masy Upadłości SKOK

.....

.....

Pozwany:

.....

.....

Sygn. akt .....

ODPOWIEŹ NA POZEW

W imieniu własnym wnoszę:

- o oddalenie powództwa w całości;
- ewentualnie o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy wywołanej zapytaniem prawnym Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie o sygnaturze Sądu Najwyższego III CZP 42/19, na podstawie przepisu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

Uzasadnienie

Powód – Syndyk Masy Upadłości SKOK w niniejszym postępowaniu domaga się od Pozwanego dokonania dopłaty z tytułu dodatkowej odpowiedzialności członkowskiej, opisanej w art. 26 ust. 3 ustawy o skok oraz w Statucie SKOK ..... Pozwany jako członek SKOK nabył w tej spółdzielni udział obowiązkowy oraz udziały nadobowiązkowe w łącznej kwocie ..... zł.

Jest rzeczą całkowicie niezrozumiałą, dlaczego Pozwany, w sytuacji gdy spółdzielnia ta znalazła się w upadłości, co powoduje, że jako wierzyciel spółdzielni z tytułu kwot wpłaconych na udziały może nie uzyskać zaspokojenia swojej wierzytelności, miałby dokonywać dopłat do masy upadłości, celem zaspokojenia innych wierzycieli.

Instytucja dodatkowej odpowiedzialności członkowskiej służy stworzeniu członkom SKOK możliwości zdecydowania (uchwałą walnego zgromadzenia lub zebrania przedstawicieli członków) o tym, że chcą oni – w celu zapewnienia możliwości dalszego prowadzenia działalności przez ich spółdzielnię, pomimo

zaistniałej straty przewyższającej sumę zasadniczych funduszy własnych spółdzielni, dokonać dopłat do tych funduszy.

SKOK znajduje się w upadłości o charakterze likwidacyjnym, co powoduje, że nie jest już możliwe odzyskanie przez tą SKOK stabilności finansowej ani w ogóle prowadzenie przez nią działalności. W tej sytuacji odpadł definitywnie cel, któremu służy dodatkowa odpowiedzialność członkowska i skorzystanie z tej instytucji prawnej zgodnie z jej społeczno-gospodarczym przeznaczeniem stało się niemożliwe.

W tym samym przedmiocie stanowisko zajęła także Prokuratura Krajowa w opublikowanym na stronie internetowej Prokuratury Krajowej pk.gov.pl komunikacie z dnia 19 czerwca 2017 r. „Prokuratura staje w obronie członków SKOK Wołomin”.

Podobne stanowisko zajęli także eksperci z zakresu prawa spółdzielczego, którzy wypowiedzieli się w opiniach prawnych oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, która jest spółdzielnią osób prawnych, zraszającą obligatoryjnie wszystkie działające w Polsce spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, a której celem jest zapewnienie stabilności finansowej kas i sprawowanie nad nimi kontroli w dla zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności oraz zgodności działalności kas z przepisami prawa. Kasa Krajowa wypowiedziała się tej sprawie w Komunikacie nr 5 z dnia 18 października 2018 r.

(dowód:

- komunikat Prokuratury Krajowej z dnia 19 czerwca 2017 r.
- komunikat nr 5 Kasy Krajowej z dnia 18 października 2018 r.
- opinia dra Jacka Skoczka
- opinie prof. Rafała Adamusa, zamieszczone na jego stronie internetowej:

- 1) *Niesłuszne żądania syndyków wobec członków SKOK w upadłości*, <https://adamusrafal.pl/niesluszne-zadania-syndykow-wobec-czlonkow-skok-w-upadlosci>)
- 2) *Dlaczego syndyk nie może żądać od członków SKOK pokrycia strat bilansowych ?* (<https://adamusrafal.pl/dlaczego-syndyk-nie-moze-zadac-od-czlonkow-skok-pokrycia-...>).
- 3) *Czy syndyk SKOK może zadecydować o obowiązku pokrycia straty bilansowej przez członka SKOK ?* – <https://adamusrafal.pl/czy-syndyk-moze-zadecydowac-o-obowiazku-pokrycia-straty-bilans...>,
- 4) *Czy członek SKOK odpowiada w podwójnej wysokości za stratę bilansową po ogłoszeniu upadłości SKOK ?* - <https://adamusrafal.pl/czy-czlonek-skok-odpowiada-w-podwojnej-wysokosci-za-strate-bilansowa...>,
- 5) *Członkowie upadłej SKOK nie odpowiadają wobec jej wierzycieli* – <https://adamusrafal.pl/czlonkowie-upadkej-skok-nie-odpowiadaja-wobec-jej-wierzycieli>,
- 6) *Kiedy syndyk SKOK może a kiedy nie może dochodzić od członków SKOK odpowiedzialności za straty ?* – <https://adamusrafal.pl/kiedy-syndyk-moze-a-kiedy-nie-moze-dochodzic-od-czlonkow-skok...>,
- 7) *Czy syndyk SKOK dochodzący tzw. podwójnej odpowiedzialności za straty powinien mieć zgodę Komisji Nadzoru Finansowego ?* – <https://adamusrafal.pl/czy-syndyk-skok-dochodzczy-tzw-podwojnej-odpowiedzialnosciza-straty...>,
- 8) *Jeszcze o odpowiedzialności członków SKOK* – <https://adamusrafal.pl/jeszcze-raz-o-odpowiedzianosci-czlonkow-skok>)

Skoro pokrycie straty bilansowej ma na celu zapewnienie ciągłości (kontynuacji) działania kasy, to należy uznać, że, po pierwsze, biorąc pod uwagę wskazany wyżej cel postępowania upadłościowego syndyk nie ma uprawnień do żądania od członków zapłaty określonych kwot do wysokości dwukrotności wpłaconych udziałów. Zadaniem syndyka nie jest bowiem wzmocnienie stabilności finansowej upadłej kasy i zapewnienie ciągłości (kontynuacji) jej działania, lecz zaspokojenie, w możliwie najwyższym stopniu, wierzycieli. Inny jest cel uruchomienia dodatkowej odpowiedzialności członkowskiej (dalsze trwanie kasy), a odmiennym celem kieruje się syndyk w postępowaniu upadłościowym (zaspokojenie wierzycieli kasy oraz jej likwidacja). Jeżeli celem wyjątku wprowadzonego przez art. 26 ust. 3 ustawy o skok jest wzmocnienie stabilności finansowej kasy (w powyższym rozumieniu), to niezbędna jest uchwała walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli) o pokryciu straty (art. 38 § 1 pkt 4 pr. spółdz.), uwzględniająca wynikającą z art. 26 ust. 3 ustawy o skok i przyjętą w statucie kasy zasadę podwyższenia stopnia uczestnictwa członków w pokrywaniu strat bilansowych. Takiej uchwały – co jest w sprawie bezsporne – Zebranie Przedstawicieli Członków SKOK nie podjęło.

Strata bilansowa, w ujęciu wynikającym z ustawy o z dnia 29 września 1994 r. rachunkowości, jest nadwyżką pozycji pasywnych nad pozycjami aktywów w bilansie rocznym podmiotu (art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 45 ust. 2). Artykuł 26 ust. 2 ustawy o skok przewiduje, że straty bilansowe kas pokrywane są z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy – z funduszu udziałowego (co powtarza Statut SKOK). Przepis ten ma charakter bezwzględnie wiążący i wynikają z niego dwa nakazy. Pierwszy przewiduje obowiązek pokrywania straty bilansowej kasy w tym samym roku, w którym strata wystąpiła. Drugi określa sposób pokrycia straty bilansowej najpierw w oparciu o środki funduszu zasobowego, a w części przekraczającej ten fundusz – ze środków funduszu udziałowego. Z rachunkowego punktu widzenia rok obrachunkowy jest wieńczony rocznym sprawozdaniem finansowym, które podlega zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie (zebranie przedstawicieli), zwoływane w ciągu sześciu miesięcy po upływie roku obrachunkowego (art. 38 § 1 pkt 2, art. 39 § 1 pr. spółdz. w zw. z art. 2 ustawy o skok). Podczas jego trwania należy także podjąć uchwałę o pokryciu straty bilansowej (art. 38 § 1 pkt 4 pr. spółdz. w zw. z art. 2 ustawy o skok). W tym miejscu należy zauważyć, że art. 26 ust. 3 ustawy o skok sąsiaduje z przepisem, z którego wynika nakaz pokrycia straty bilansowej w roku obrachunkowym, w który ona wystąpiła (art. 26 ust. 2 ustawy o skok). Pokrycie straty bilansowej może zatem nastąpić w związku z formalnym zamknięciem roku obrachunkowego i jedynie w okresie tego roku.

Pokrywanie strat bilansowych w jednostce, w stosunku do której ogłoszono upadłość jest bezprzedmiotowe oraz pozbawione podstaw prawnych. Świadczy o tym art. 53 ust. 3 ustawy o rachunkowości, w myśl którego podział lub pokrycie wyniku finansowego netto może nastąpić po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający. Skoro w myśl art. 53 ust. 2a w zw. z art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe jednostek, co do których ogłoszono upadłość nie podlega zatwierdzeniu, to zgodnie z art. 53 ust. 3 pokrycie wyniku finansowego netto dokonane bez uprzedniego zatwierdzenia sprawozdania finansowego jest nieważne z mocy prawa.

Ponadto działanie takie byłoby sprzeczne z regulacją wynikającą z art. 19 § 3 pr. spółdz., zgodnie z którym członek spółdzielni nie odpowiada wobec wierzycieli spółdzielni za jej zobowiązania. Tymczasem działania Syndyka w toku postępowania upadłościowego w ramach upadłości likwidacyjnej mają na celu wyłącznie zaspokojenie wierzycieli upadłej SKOK. Oznacza to, że działania syndyka, polegające na żądaniu od członków upadłej SKOK dokonania wpłat z tytułu odpowiedzialności, o której mowa w art. 26 ust. 3 ustawy o skok mają prowadzić do poniesienia przez członków upadłej SKOK

odpowiedzialności w stosunku do jej wierzycieli z innego majątku niż zadeklarowane udziały. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 2 ust. 1 p.u. postępowanie upadłościowe należy prowadzić tak, aby roszczenia wierzycieli mogły zostać zaspokojone w jak najwyższym stopniu. Oznacza to, że celem czynności syndyka nie jest pokrycie straty poniesionej przez SKOK, a zaspokojenie jej wierzycieli, w stosunku do których członkowie SKOK nie ponoszą odpowiedzialności. W związku z powyższym działania syndyka naruszają nie tylko art. 26 ust. 3 ustawy o skok, ale także art. 19 § 3 pr. spółdz.

Ponadto SKOK nie posiadała zgody Komisji Nadzoru Finansowego na zaliczenie do jej funduszy własnych kwoty dodatkowej odpowiedzialności członkowskiej. Taka zgoda, wydawana w formie decyzji administracyjnej, jest w świetle przepisu art. 24 ust. 2 pkt 5 ustawy o skok niezbędna, aby kwota dodatkowej odpowiedzialności członkowskiej (lub jej część) stała się składnikiem kapitału (funduszy własnych) spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej. Zgoda Komisji Nadzoru Finansowego na zaliczenie kwoty dodatkowej odpowiedzialności do funduszy własnych spółdzielni nabiera szczególnego znaczenia przy rozpatrywaniu sytuacji spółdzielni w upadłości. Zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy o rachunkowości w takim przypadku, o czym była mowa wyżej, składniki kapitału (funduszu) własnego jednostek postawionych w stan likwidacji lub upadłości należy, na dzień rozpoczęcia likwidacji lub postępowania upadłościowego, połączyć w jeden kapitał (fundusz) podstawowy. Aby w taki sposób połączyć część kwoty dodatkowej odpowiedzialności członkowskiej, musi być ona zaliczona do funduszy własnych spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej. Jest kwestią bezsporną, że w przypadku SKOK takiej zgody Komisja Nadzoru Finansowego nie wydała.

Powód wskazuje, że do wymagalności jego roszczenia wobec Pozwanego i innych członków SKOK nie była potrzebna uchwała zebrania przedstawicieli członków tej spółdzielni, ale że do wystąpienia takiej wymagalności doszło z mocy prawa.

Twierdzenie takie jest całkowicie dowolne i niemożliwe do przyjęcia choćby z tego powodu, iż nie można w sposób jednoznaczny ustalić, kiedy taka automatyczna wymagalność miałaby nastąpić.

Na ten temat wypowiedział się szerzej prof. Rafał Adamus w opracowaniu *Dlaczego odpowiedzialność za straty członków SKOK nie powstaje automatycznie?* – <https://adamusrafal.pl/daczego-odpowiedzialnosc-za-straty-czlonkow-skoknie-powstaje-automa>.

Pozwany wskazuje także, iż roszczenie Powoda – gdyby istniało, uległoby przedawnieniu, należy ono bowiem do kategorii roszczeń związanych z działalnością gospodarczą spółdzielni (strata, powstała w jej działalności niewątpliwie stanowi wynik gospodarki tejże spółdzielni), skierowanych przeciwko Pozwanemu, który jest osobą fizyczną (konsumentem). Powód wskazuje jako datę początkową biegu terminu przedawnienia dzień następujący po doręczeniu Pozwanemu wezwania do zapłaty to jest ..... r. albo termin podpisania przez Syndyka sprawozdania finansowego za rok ..... zbadanego przez biegłego rewidenta, to jest ..... r. (powództwo wytoczono w dniu ..... r.). Jednakże Powód twierdzi jednocześnie, że do powstania wymagalnego roszczenia przeciwko Powodowi doszło z chwilą stwierdzenia w sprawozdaniu finansowym straty, przewyższającej sumę funduszu zasobowego i udziałowego. Powód nie podaje, w jakiej dacie miał sporządzić takie sprawozdanie, które poddał badaniu przez biegłego rewidenta. Niemniej jednak doświadczenie życiowe wskazuje, że sporządzenie przez Syndyka sprawozdania, które zostało następnie poddane badaniu przez biegłego rewidenta musiało nastąpić odpowiednio wcześniej, na kilka miesięcy przed zakończeniem jego badania.

Nadto należy mieć na uwadze, że sprawozdanie finansowe sporządzone przez syndyka nie było pierwszym sprawozdaniem finansowym, w którym ujawniono stratę przewyższającą sumę zasadniczych funduszy własnych SKOK. Takim sprawozdaniem musiało być najpóźniej to, na podstawie którego doszło do zawieszenia działalności SKOK, a następnie ogłoszenia upadłości tej SKOK, a takie zawieszenie działalności nastąpiło w dniu ....., zaś ogłoszenie upadłości nastąpiło .....r. Ujawnienie więc straty, które zdaniem Powoda spowodowało wymagalność roszczenia przeciw Pozwanemu musiało nastąpić nie później niż w tej dacie. Od tej zaś daty do chwili wytoczenia powództwa termin przedawnienia niewątpliwie upłynął.

Należy także podkreślić, że spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe sporządzają sprawozdania, zgodnie z obowiązującym je Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości SKOK na koniec każdego miesiąca, ostatni dzień miesiąca jest dla nich dniem bilansowym. Sprawozdanie to jest przekazywane Komisji Nadzoru Finansowego. Gdyby więc do uruchomienia dodatkowej odpowiedzialności dochodziło z mocy prawa, bez konieczności zatwierdzenia sprawozdania finansowego spółdzielni i podjęcia decyzji jej najwyższego organu o pokryciu straty, momentem jej uruchomienia byłby dzień sporządzenia pierwszego takiego miesięcznego sprawozdania finansowego SKOK, które wykazało niedobór zasadniczych funduszy własnych na pokrycie straty bilansowej tej SKOK, nie zaś dopiero podpisanie sprawozdania rocznego, po jego zbadaniu przez biegłego rewidenta. W tej sytuacji roszczenie Syndyka Masy Upadłości jest niewątpliwie przedawnione.